

**МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
НАУКОВИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ ГУРТOK
«ПЕРСПЕКТИВИ ОСВІТНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ»**

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА: СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

**Збірник тез доповідей
III Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції**

**МУКАЧЕВО
15 ГРУДНЯ 2022 РОКУ**

УДК

*Розглянуто і схвалено
кафедрою теорії та методики початкової освіти Мукачівського державного університету
(протокол № від 2022 р.)*

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою Мукачівського державного університету (протокол № від 2022 року)

Рецензенти:

Наукове консультування і редагування: доктор педагогічних наук, професор Товканець Г. В.

Нова українська школа: стратегія розвитку особистості: збірник тез доповідей III Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (15 грудня 2022 р., Мукачево)
/ За заг. ред. Г. В. Товканець: – Мукачево: Вид-во МДУ, 2022. – 83 с.

У збірнику представлено тези доповідей учасників студентської науково-практичної конференції «Нова українська школа: стратегія розвитку особистості», в яких розкрито актуальні питання реалізації сучасних підходів до освітнього процесу в умовах Нової української школи.

Видання розраховане на науковців, викладачів, студентів, які займаються проблемами розвитку особистості і стратегії розвитку Нової української школи.

Редакційна група:

Товканець Г. В. – д. пед. н., завідувачка кафедри теорії та методики початкової освіти Мукачівського державного університету, Сідор Ю. І. (ПО-2), Гангур Г. В. (ПО-2).

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

©Мукачівський державний університет, 2022

ЗМІСТ

АРДЕЛАН Я. О., МИХАЙЛОВА К. В. Співпраця дошкільного закладу з сім'єю та початковою школою у підготовці дітей до навчання в школі.....	5
БЕЛЕЙ Х. М., КУЗЬМА-КАЧУР М. І. Умови виникнення пізнавальних інтересів у процесі формування природознавчих компетентностей	7
БІРЧИН У. В., КУЗЬМА-КАЧУР М. І. Методика проведення дослідницької діяльності у процесі формування природознавчих компетентностей	8
БОБРУШКО Н. В., МИХАЙЛОВА К. В. Забезпечення цілсного розвитку особистості дитини в умовах дошкільної та початкової освіти.....	10
ВОВЧОК В. М., КУЗЬМА-КАЧУР М. І. Урок-екскурсія – ефективна форма розвитку спостережливості у здобувачів початкової освіти	12
ГАБОВДА М. І., ТОВКАНЕЦЬ Г. В. Особливості використання дидактичних ігор на уроках у новій українській школі.....	13
ГАНГУР Г. В., ТОВКАНЕЦЬ Г. В. Особливості організації інклюзивного освітнього середовища в початковій школі.....	15
ГИЧКА І. І., ТОВКАНЕЦЬ Г. В. Особистісно орієнтований підхід у моделюванні освітнього процесу початкової школи.....	17
ГОПОНЬКО С. І., МАЙБОРОДА І. Е. Розвиток обдарованості молодших школярів засобами образотворчого мистецтва	19
ГРЕСЬКО І. І., БОКША Н. І. Національно – патріотичне виховання молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей початкової школи.....	21
ДЕМ'ЯНЧУК В. М., ІВАНОВА В. В. Психологічний вплив сім'ї на розвиток дитини.....	23
ДРАЧ І. І., МОЛНАР Т. І. Упровадження stem-технологій в освітній процес початкової школи.....	25
ІЛЬНИЦЬКА М. І., МОЛНАР Т. І. Інтегративний підхід як основа модернізації змісту початкової освіти	27
КАМПО Д. В., ФЕНЧАК Л. М. Форми організації здоров'язбержувальної взаємодії у освітньому середовищі початкової школи	29
КАТРИЧ Е. В., ФЕНЧАК Л. М. Форми виховної роботи у освітньому середовищі НУШ.....	31
КОЗАК А. В., ІВАНОВА В. В. Використання інноваційних технологій в закладах дошкільної освіти.....	32
КОРНАК Х. І., БРИЧОК С. Б. Гуманістична спрямованість вітчизняної педагогіки другої половини XIX ст.	34
КУЗЬМА О. І., МОЧАН Т. М. Важливість використання інформаційних технологій для навчання в початкових класах	36
КУЛІШ А. В., КУЗЬМА-КАЧУР М. І. Віртуальна екскурсія як засіб формування дослідницьких умінь молодших школярів	38
КУСТРЬО М. Ю., ФЕНЧАК Л. М. Взаємозв'язок між ефективною організацією дозвілля та розвитком молодших школярів	40
ЛЕГЕЗА Ю. М., ФЕНЧАК Л. М. Формування соціальної компетентності здобувачів початкової освіти в умовах нової української школи.....	41

2. Можливість використати свою ініціативу, свою активність для творчого перетворення предмета підвищує інтерес здобувача освіти до роботи.

3. Інтерес виникає і підтримується досягнутим успіхом діяльності.

4. Величезне значення для підвищення інтересу має відкриття для здобувачів освіти практичного використання вивчаного матеріалу, його застосування в житті людей. Наприклад, діти з більшим інтересом починають вивчати трави, коли дізнаються про їх лікувальні властивості; кругообіг води в природі привертає увагу дітей і породжує багато запитань про посуху, зливи, грози і град тощо.

5. Інтерес дітей до навчального предмета зростає тоді, коли вони бачать, що вчитель – це людина, захоплена своєю роботою і володіє майстерністю передавання знань дітям, вміє цікаво, повно, яскраво викладати навчальний матеріал.

6. Формуванню навчальних і пізнавальних інтересів значною мірою сприяє позакласна і позашкільна робота [3].

Неможливо переоцінити значення пізнавальної діяльності для загального розвитку школяра та формування його особистості. Під впливом пізнавальної діяльності розвиваються всі процеси свідомості. Пізнання вимагає активної роботи думки, і не тільки розумових процесів, але і сукупності всіх процесів свідомої діяльності.

Список використаних джерел:

1. Енциклопедія освіти: [наук.ред. В.Г. Кремень]. Київ: Юрінком Інтер. 2008. С.1040.
2. Савченко О.Я. Дидактика початкової школи [навч.пос.]. Київ: Генеза. 1999. С.366.
3. Біда О. А. Природознавство і сільськогосподарська праця. Методика викладання [навч.пос.]. Київ; Ірпінь: ВТФ Перун. 2000. С. 400

Бірчин У.В.
здобувачка вищої освіти, ПО-41;
Науковий керівник:
к. пед. н., доц. Кузьма-Качур М.І.

МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПРИРОДОЗНАВЧИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Згідно Концепції Нової української школи, сучасним школярам недостатньо дати знання, важливо навчити їх користуватися ними. Знання та уміння формують життєві компетентності учня, які потрібні для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Для формування предметних природознавчих компетентностей у процесі шкільної освіти необхідно використовувати

навчально-дослідницьку діяльність, яка впливає на формування творчої особистості учнів, самостійну й ініціативну їх позицію.

Сучасні педагоги-практики Т. Гільберг та Т. Сак розрізняють такі види навчально-дослідницької діяльності:

- за кількістю учасників: індивідуальна, групова, колективна;
- за місцем проведення: урочна і позаурочна;
- за часом: короткотривала та довготривала;
- за темою: освітня і соціальна [1].

Для формування в молодших школярів дослідницько-пошукових здібностей доцільно використовувати певні методи і прийоми. Це, зокрема, розширення інформаційного поля, стимулювання допитливості, стимулювання пізнавального інтересу та активності, формування позитивної установки на «нецікаве», створення ситуації успіху та ін.

З метою зацікавлення, стимулювання інтересу учнів до дослідження нового об'єкта, створення ефекту здивування і захоплення, розвитку допитливості, вміння робити припущення (висувати гіпотези) та обґрунтовувати їх на уроках можна запропонувати гру «Таємниця чорного ящика». Учні мають відгадати, що знаходиться у чорному ящику.

Стимулювання пізнавального інтересу та активності через ефект не завершення з якоїсь причини запам'ятовується надовго. Розповідаючи про щось учням, учитель може зупинитися і не завершити свою розповідь, залишаючи дитині змогу самій включитися у вирішення проблеми, у процес «здогадування», тобто створюючи умови для пробудження інтересу до пошуку і пізнання.

Формування позитивної установок на «нецікаве» навчальне завдання, – що має привабливий для учня результат – тобто використання прийому «зсуву мотиву на ціль», коли заради одержання бажаного дитина включається у процес «нецікавої» для неї роботи і врешті-решт зацікавлюється цим процесом діяльності [2, с.18]. Наприклад, для одержання сюрпризу, який знаходиться у чарівному мішечку, потрібно згадати і записати 10 назв лікарських рослин.

Елементи дослідження сприяють самостійності, творчому характеру розумової діяльності. Під час впровадження дослідницьких експериментів учні оволодівають загальними вміннями та навичками дослідника, вчать планувати хід дослідження, моделювати різноманітні ситуації для проведення досліджень. Так, у 1 класі під час вивчення теми «Ми – дослідники. Ми – винахідники» доречно провести такі досліді: **«На дотик»**, **«Сила дерева – у корені»**, **«Берестяна грамота»**.

Процес засвоєння природничої інформації супроводжується завданнями під рубрикою «Проведи дослідження». Водночас у підручнику пропонується інформація щодо сутності тих понять, якими діти оволодівають на уроках. Зокрема, подається тлумачення термінів «дослід», «експеримент», «дослідник».

До найпоширеніших вправ, які використовують для організації дослідницької діяльності відносять такі: «Подивіться на світ іншими очима»; «Складіть розповідь від імені іншої людини»; «Метод шести мисленневих капелюхів»; гра «Чарівні перетворення» тощо. З умінням бачити проблеми тісно

пов'язане вміння спостерігати. Вправи на розвиток уваги і спостережливості: «Парні картинки, що містять відмінності»; «Знайди два однакових квадрати» тощо.

Отже, дослідницька діяльність сприяє формуванню особистості здатної самостійно мислити, приймати сміливі і нестандартні рішення, творчо ставитись до праці, уміло розв'язувати власні життєво важливі проблеми.

Список використаних джерел:

1. Гільберг Т., Сак Т. Навчально-дослідницька діяльність на уроках природознавства. Учитель початкової школи. 2014. №7-8. С. 15-17.
2. Князева Т. Створення проблемних ситуацій на уроках природознавства. Початкова школа. 2000. №3. С. 18-19.

Бобрушко Н.В., студентка ДО-2
Науковий керівник: Михайлова К.В.
ст. викл. кафедри дошкільної та спеціальної освіти
Мукачівський державний університет

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЦІЛСНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ В УМОВАХ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

На сучасному етапі за період реформування загальної середньої освіти оновлено структуру і змінено зміст освітнього процесу. Дедалі важливим стає питання забезпечення цілісного розвитку особистості дитини на всіх рівнях освіти. Нова українська школа визначає побудову освіти на всіх її ланках з максимальним урахуванням індивідуальних особливостей (фізичних, психологічних, інтелектуальних) кожної дитини незалежно від її вікової групи.

Слід відмітити, що принципи побудови дошкільної та початкової освіти за умов реформування загальної середньої освіти в рамках Концепції Нової української школи мають багато спільного. Важливим принципом є гуманізм як прояв поваги до особистості, тобто доброзичливе, турботливе ставлення до дітей без застосування примусу й насилля [2]. Слід створити необхідні умови для розвитку дитини як у ЗДО так і в НУШ.

Важливо уже в дошкільному дитинстві формувати ключові компетентності дитини: здоров'язбережувальну, комунікативну, предметно-практичну, ігрову, сенсорно-пізнавальну, природничо-екологічну, художньо-продуктивну, мовленнєву, соціальну, особистісно-оцінну [1].

Провідні види діяльності старшого дошкільного віку мають бути збережені і змістовно доповнені у молодшому шкільному віці. Серед провідних напрямків розвитку старших дошкільників повинно бути спілкування, гра, рух, пізнання, господарсько-побутова діяльність, художньо - естетичний розвиток, конструювання, малювання, аплікація, ліплення, спів, слухання музики, хореографія, театралізація.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>